

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Свобода", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 236. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 3-ГО ГРУДНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 3, 1976 No. 236. VOL. LXXXIII

НОВООБРАНІ ЕКЗЕКУТИВА І КРАЙОВА РАДА УККА РАДІТИМУТЬ ЦІЄ СУБОТИ

Нью-Йорк. — Обрані на XII Конгресі України в Америці Екзекутива і Крайова Рада Українського Конгресового Комітету матимуть наради цієї суботи, 4-го грудня, при чому засідання Крайової Ради УККА буде першим після Конгресу. Екзекутива радитиме перед полуднем, а наради Крайової Ради почнуться в год 2:30 по полудні і відбудуться у власних приміщеннях УККА при 203 Друга авеню, між 12 і 13-ю вулицями.

В програмі нарад Крайової Ради, крім відкриття, передбачені: вибір Президії (2 заступників голови і двох секретарів; голови Ради є, згідно з постановою, нового статуту, Екзекутивний віцепрезидент УККА); слово президента УККА проф. Лева Добрянського; звідомлення Екзекутиву з діяльності від XII Конгресу; схвалення бюджету на 1977-й рік; вибір комісії і, вкінці, запити і дискусія за висески і закриття.

Згідно із схваленнями на XII Конгресі змінами і доповненнями статуту УККА, Крайову Раду УККА створено на місце попередніх Політичної Ради та Ради Директорів і до цієї Крайової Ради входять, крім голови, що

ним має бути кожнорасний Екзекутивний віцепрезидент УККА, по одному делегатові, що їх призначають найвищі на терені ЗСА зверхники трьох головних українських віровизнань: по одному делегатові від кожної активної центральної організації, з тим, що коли ця організація має понад 10 активних відділів, вона може делегувати ще одного делегата; головні чи заступники голів 12 Відділів УККА, які за листом, усталеною в травні кожного року, зібрали найбільшу суму до Народного Фонду УККА, при чому з одного стейту не може бути більше, як три Відділи; представники вишніх і наукових інститутів, які не мають фізичних членів, але право членства яких признає Крайова Рада. До цієї Ради входять також з уряду всі члени Крайової Екзекутиви УККА. Особливий склад Крайової Ради УККА виготовила та передала Номінаційна Комісія, яка діяла під головуванням Володимира Сохана під час XII Конгресу.

З Канцелярії УККА пригадується, що кошти подорожі членів Крайової Ради на засідання повинні — згідно зі статутом — покрити їхні організації.

ВІДБУЛАСЯ ІНАВІГУРАЦІЯ НОВОГО МЕХІКАНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА

Президент Портільо серед народу після інавгурації.

Мехіко Сіті. — У середу, 1-го грудня, тут відбулася інавгурація Хосе Лопеза Портільо на 60-го президента Мехіко, в якій взяли участь представники 102-ох держав. Делегати ЗСА ставили державний секретар Генрі Кісінджер, сенатор Майк Менсфілд з Мінесоти, дотеперішній лідер Демократичної більшості в Сенаті, п-і Розалін Картер, дружина новообраного президента Джімі Картера, п-і Леді Бірл Джонсон, дружина покійного президента Ліндона Б. Джонсона та Джек Форд, син президента Джеральда Форда.

У своїй інавгураційній промові президент Портільо закликав мексиканців кий нарід до єдності у розв'язці економічних проблем країни, обіцяючи, що його уряд прикладе всіх зусиль, щоб поліпшити долю селянського прощарку населення, як теж заявив, що його уряд дасть приклад цілій країні в ділянці зменшення витрат. Протягом останніх кількох тижнів поширилися за-

ворушення між біднішими селянами та дуже апав на парості мексиканський пезо. Президент Портільо рівнож закликав індустріальний сектор збільшити продукцію і кількість zatrudнень та прикласти більше уваги питанням добробуту цілого населення Мехіко.

Після інавгурації президент Портільо, у товаристві свого попередника Лопеза Ечеверрі Альвареса, їхав у відкритому авті вулицями Мехіко Сіті, де його вітали тисячі мексиканців. Новий і колишній президент зложили вінки біля пам'ятника герою мексиканської революції 1910-го року, та на тротуарі мексиканського борця за волю з 19-го століття, Беніта Хуареса.

Вже призначено більшість членів нового кабінету, міністром закордонних справ буде адвокат Сантьяго Росел, колишній член делегації, с міністром внутрішніх справ — Хосе Ресс Херолес, інтелектуаліст ліберальних поглядів. Новим амбасадором до ЗСА буде Гіорго В. Марген.

ВІДІЛ УККА У ФІЛАДЕЛЬФІЇ РОЗГОРТАЄ ДІЯЛЬНІСТЬ

Філадельфія (В-УККА). — Підсумки діяльності осініх місяців і планування праці на найближчий квартал були основними предметами розгляду на засіданнях Управління Відділу Українського Конгресового Комітету Америки у Філадельфії, що відбувся тут у днях 17-го й 23 листопада 1976 р. Управління Відділу, що її очолює проф. д-р Петро Стерчо, проаналізувало також світлі й тіні відбутого в жовтні XII-го Конгресу України в Америці, в якому взяло участь 55 делегатів з Філадельфії, а в тому й 22 члени керівних органів Відділу УККА, хоч сам Відділ був тільки репрезентований головою П. Стерчом та двома делегатами від Відділу в особах заступників голови п. інж. Михайла Нічя і секретаря Романа Савчака. Були також делегати від платників Українського Народного Фонду на чолі з головою Комісії УН-

Фонду згром Іваном Скочиласом. Провідні громадяни Філадельфії несли й несуть значну відповідальність за долю УККА, бо аж три віцепрезиденти Централі — о. шамб. Мірослав Харина, проф. д-р Богдан Гнатюк і д-р Володимир Галан, як також секретар Централі ред. Ігнат Білинський та два члени Екзекутиви в особах д-ра Олександра Біліяка й проф. д-ра Петра Стерча були обрані останнім Конгресом України в Америці з-поміж членів громадян Філадельфії. Голова Відділу УККА Філадельфії був не тільки головою Підготовчої Комісії Конгресу, але й був він президентом самого Конгресу в днях від 8-10 жовтня 1976 р. В новоствореній Крайовій Раді УККА забезпечено статусом представництва Відділу в УККА у Філадельфії, як першуну в збірці УНФон- (Закінчення на стор. 3-ій)

Відкрито клуб „Діброва” в домі ОУВФ

Нью-Йорк. — В середу, 24 листопада у вечірніх годинах відбулось тут в Будинку Організації Українського Визвольного Фронту офіційне відкриття клубу „Діброва”, призначеного для розважових цілей. Акту посвєчення довершив о. Лаврентій Лавринюк з церкви св.Юра при участі численних представників громадського і мистецького світу, яких вітав і представив зібранням керівник фінансового відділу в Управі Будинку ОУВФ мгр Іван Винник, який проводив збірку фондів на віднову 22 помешкань у прилягаючому будинку.

платно власник м'ясарського заведення Юліан Бачинський. Користаючи з нагоди Конгресу (він же архітект перубудови Дому) він оголосив коротке привітальне слово від УЛКлубу і Об'єднання Буковинців. У церемонії відкриття взяло участь понад 100 осіб старшого і молодшого покоління. Управу Дому готувались тепер до офіційного відкриття будинку й інтенсивно вкінчує перубудову великої залі та інших приміщень, як і до запланованої кампанії збірки фондів на віднову 22 помешкань у прилягаючому будинку.

ШОТЛАНДЦІ І ВАЛІЙЦІ ОДЕРЖАТЬ БІЛЬШЕ СВОБОДИ

Лондон, Англія. — У відповідь на зростаючий націоналізм у Шотландії і Салії, уобітничий уряд прем'єр-міністра Джеймса Каллагана запропонував створення в обидвох провінціях окремих двох легіслативних асамблей, які матимуть автономні права встановляти закони, творити свої окремі бюджети і вести самостійно адміністрацію в багатьох ділянках політичного, пихового, культурного й іншого життя. Пресові агенції інформують, що над цим питанням напевно відбудеться бурхлива дискусія в парламенті і палаті лордів, бо пропозиція уряду з першою спробою д е с централізації влади від 1707 року, коли то королева Анна оформила унію британських народів. Проти пропозиції уряду виступили багато послів, які вважали, що таке потягнення може спричинити розладу королівства. Пропозиція, яка охоплює 165 стрінок машинопису, є свого роду компромісом уряду на вимогу шотланд-

ських і валійських націоналістів, які вже від довшого часу домагаються самостійності. Між ними є також великі політичні групи, які погодилися б на деяку автономію, бо не бажали б покищо розставати з центральним урядом в Лондоні. На підставі цього закону, якщо він буде прийнятий, шотки матимуть право вибирати свою власну асамблею в числі 150 осіб (валійці 80 осіб), яку вдержуватиме центральний уряд і яка буде управляти багатьма ділянками життя крім податків, війська, закордонної політики і зовнішньої репрезентації. Центральний уряд резервує за собою право інтервенції, якщо у провінціях виникли б неспокій. Інформуючи про пильнований закон, західна преса відмічує, що Шотландія була від багатьох сотень років окремим королівством і що у цій провінції все нуртувало відсереді тенденції, а окремі політичні угруповання домагалися самостійності.

ОН підтримали право палестинських арабів на власну державу

Об'єднані Нації, Н.П. — В середу, 24-го листопада, Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй 90-ма голосами проти 16-ох при 30-ох здержаних схвалила резолюцію, яка проголошує для палестинських арабів право на власну самостійну державу та заявляє, що ті араби мають право одержати назад їхні хати та власність, які тепер знаходяться в границях Ізраїля. Резолюція, проти якої голосували ЗСА та біль-

шість держав Заходу, значає, що „права палестинців” мають бути привернені їм навіть перед тим, як буде встановлений загальний мир на Близькому Сході. Таким чином, ця резолюція дає арабським державам більш конкретні підстави для їхніх вимог під час переговорів з Ізраїлем в справі полагодження проблеми палестинських арабів. Досягнення резолюції та заяви Об'єднаних Націй в цій справі були досить неточні і неясні.

Анголю прийнято на 146-го члена Об'єднаних Націй

Нью-Йорк, Об'єднані Нації. — В середу, 1-го грудня п.р. Ангolia була прийнята як 146-й член Організації Об'єднаних Націй після того, як Рада Безпеки рекомендувала її прийняття. За прийняттям голосували 116 держав. Делегати ЗСА, хоч не голосували проти прийняття, але одержались від голосування, домагаючись наперед виведення кубинських військових частин з Анголі. Представники Китайської Народної Республіки не брали участі в нарадах і не голосували над справою прийняття Анголі, бо вважали, що Советський Союз почерез Ангolio хоче накинати

свою домінацію країнам Африки. На думку китайців СССР, Куба і інші комуністичні держави військовою інтервенцією допомогли теперішньому уряду Анголі прийти до влади. Після голосування міністер закордонних справ Анголі Хосе Едуардо де Сантос сильно заатакував ЗСА і КНР за їхнє ставовище. Сантос відмітив, що попереднє вето ЗСА в червні цього року, на підставі якого Ангolia не була прийнята до ОН, було образою для міжнародної спільноти. Він закінчив також китайців, що вони піддержують націоналістичні фракції і тим самим ставлять себе в позицію Південної Африки.

Венесуеля також допомагатиме Португалії

Лісбона, Португалія. — Виступаючи, як перший чужинець перед португальським парламентом, президент Венесуелі Карлос Андрес Перез обіцяв, що його країна допомагатиме молодій демократії в Португалії перетримувати трудні часи. Президент Перез, який закінчує двотижневу поїздку по різних країнах світу, заявив, що Венесуеля співпрацюватиме з Португалією в усіх ділянках, зокрема допоможе урядові Маріо Соареса вийти з затяжної економічної кризи, яка наступила після довгих місяців революції і пореволюційних неспокоїв. Португальський соціалістичний уряд зокрема зацікавлений в одержанні венесуельської нафти, більшої грошової позички і допомоги у розселенні 600,000 втікачів з африканських колоній, які не мають можливості одержати відповідної праці в Португалії. Одиною розв'язкою цієї проблеми є еміграція цих осіб до Венесуелі, Бразилії й есентуально Австралії. Проте, робітничі юнітих країн ставлять спротив і не бажують допустити до масового приїзду чужинних робітників.

Београд. — З уваги на те, що на понеділок, 29-го листопада, припадало Національне Свято Югославії, президент Тіто проголосив традиційну амністію, згідно з якою 163 в'язні будуть цілком звільнені з тюрми, а для 532-ох будуть скорочені решітки їхнього ув'язнення. Амністія зовсім не стосується політичних в'язнів, що підтвердили західний журналістам члени родин багатьох політв'язнів.

ТІТО ПРОГОЛОШУЄ АМНІСТІЮ, АЛЕ НЕ ДЛЯ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Београд. — З уваги на те, що на понеділок, 29-го листопада, припадало Національне Свято Югославії, президент Тіто проголосив традиційну амністію, згідно з якою 163 в'язні будуть цілком звільнені з тюрми, а для 532-ох будуть скорочені решітки їхнього ув'язнення. Амністія зовсім не стосується політичних в'язнів, що підтвердили західний журналістам члени родин багатьох політв'язнів.

АНДРЕЙ АМАЛЬРИК ВИСТУПІТЬ НА ЗБОРАХ В ОБОРОНІ ПЛАХОТНЮКА, ГЛУЗМАНА І БУКОВСЬКОГО

Нью-Йорк. — Комітет оборони радянських політичних в'язнів інформує:

Видатний російський демократичний діяч Андрей Амальрик вперше виступить перед публікою в ЗСА на вічі в обороні політичних в'язнів Миколи Плахотнюка, Семена Глузмана та Володимира Буковського в п'ятницю 10 грудня з р. Віче, темою якого є психіатричне знущання над політв'язнями в СССР, спонсором Комітету оборони радянських політичних в'язнів.

Амальрик, відомий за працю „Чи проіснує Советський Союз до 1984 року?”, приїде до ЗСА з початком грудня, щоб ознайомити західну громадськість з перелікуванням політв'язнів в СССР. Амальрик планує зустрітись з представниками різних організацій, які виступають в обороні людських прав, та промовлятиме на пресовій конференції в Нью-Йорку.

Андрей Амальрик, по фаху історик, був „видворений” з СССР в липні ц. р. після довгих років ув'язнення і заслання на Сибірі. Після приїзду на Захід він

дав ряд інтерв'ю часописам „Нью-Йорк Таймс”, „Ю. С. Ньюс енд Ворлд Репорт” та „Ле Монд”. Амальрик твердить, що незадоволення українського та інших народів СССР гратиме ключову роль в розпаді Советського Союзу.

Лондонський ч а с о п и с „Сандей Телеграф” оцінює працю Амальрика. „Чи проіснує Советський Союз до 1984 року?” як „найглибшу аналізу структури советського суспільства, написану від часу Другої світової війни”.

Інші промовці на зборах в обороні Плахотнюка, Глузмана та Буковського будуть о. Деніел Берріген, Девід МакРейнольд, Павло Літвінов та Марія Проскурченко від Комітету оборони радянських політичних в'язнів. Подібні збори проти психіатричного переслідування над політв'язнями відбулися в Лондоні 27 листопада та заплановані в Торонто 7 грудня.

Віче відбудеться в п'ятницю 10 грудня о год. 7:30 вечором в залі Вашингтон Сквер Методист Чирч, при 133 Вест 4 вул. в Нью-Йорку.

Закликають до полегшення торговельних умови ЗСА для СССР

Москва. — Торговельна та Економічна Рада ЗСА і Советського Союзу, яка в середу, 1-го грудня, закінчила тут свої дводенні річні наради, схвалила резолюцію, в якій закликала уряд ЗСА надати Советському Союзові статус „упривілейованої держави” в торговельних справах, точніше, закликала Конгрес ЗСА перестати пов'язувати торговельні кредити і митні пільги з питанням вільної еміграції із Советського Союзу.

Ця організація, яка була створена три роки тому і

складалася із приблизно 200 чільних американських бізнесменів і коло 150 голів советських індустріальних підприємств та має за завдання поліпшити торговельні зв'язки між цими двома державами, заявила в резолюції, що додаток до американського закону з 1974-го, схвалений завдяки клопотанням сенатора Генрі Джексона та інших законодавців, є „дискримінаційний”, бо узаалежнює надання для СССР статусу „упривілейованої держави” від полегшення еміграційної політики Советського Союзу.

Помер советський маршал Іван Якубовський

Москва. — У вівторок, 30 листопада ц.р. помер тут на 64-му році життя советський маршал Іван Ігнатович Якубовський, головнокомандувач Варшавського Пакту. Західні військові джерела твердять, що маршал вже від якогось часу хворів на рака і ця хвороба мабуть спричинила смерть.

Якубовський народився 7 січня 1912 року в с. Зайцево, тепер Могильовська область у Білоруській ССР. Після закінчення військової академії він скоро виїхався в армію. З 1936 р. він — генерал

армії, військовий діяч, двічі „герой Советського Союзу”, член КПСС від 1937 р. У 1939 р. брав участь в окупації Західної України і Білорусі советськими військами; в часі Другої світової війни займав ключові військові пости в танкових частинах на т.зв. українському фронті, у битві за Дніпро в 1943 році тощо. Після закінчення війни займав різні керівні пости в армії, а в 1965 р. він командував Київською військовою округою. Від 1967 р. перейшов на командні пости у Варшавському Пакті.

Студенти в гуртожитку не можуть „ані працювати, ані відпочивати”

Київська „Молодь України” інформує про студентський гуртожиток в Кам'янці Подільському, що знаходиться при сільсько-господарському інституті. Мешканці цього гуртожитку написали до редакції: „Гуртожиток не став для нас рідною домівкою. Тут ми не можемо ані працювати, ані відпочивати”. Діло в тому, що цей гуртожиток ніяк не схожий на приличну домівку, в ньому не тільки не влаштовано для студентів затишку, але й комендант цього гуртожитку ще й регламентує тут життя студентів до цього, що зриває зі стін фотографії, якими студенти хочуть прикрасити кімнату. Студентам на свій рахунок доводиться купувати штори, фарбу до

малювання кімнати, а навіть доходить до цього, що комендант хіба... колекціонує віники, бо досі тільки десять їх потрапило до рук студентів гуртожитку. Тим часом, як виявляється, п'ять тисяч карбованців щорічно виділяється на ремонт двох гуртожитків. У 1976 році комендант отримав більше тонн білоти і різного матеріалу на ремонт. Виходить, що комендант диний і... все-спильні володар гуртожитку. Існує і студентська рада, але вона лише діє в цей споміг, що коли хтось наприклад, порушив порядок о год. 7-й ранку — рішенням студентської ради і коменданта — його карать і виселяють з гуртожитку, а ніхто зі студентів не вагається стати в своїй обороні.

Українка в Стейтовому Комітеті Пенсильвенії

Філадельфія (СФУЖО). — Світова Жіноча Конференція, яка відбулася в червні 1975 р. у Мехіко, започаткувала Декаду Жінки 1975-1995. В рамках цього часу мали б бути здійснені ухвали Конференції та розгорнені намічені там плани. Тому в кожній країні, яка мала свою делегацію в Мехіко, Комітет Міжнародного Року Жінки не розв'язав. Наприклад в ЗСА продовжено його існування до 1978 р. До Комітету увійшли вилатні діячки з усіх стейтів Америки, а на чолі його станула суддя Елізабет Атенекок. Комітет підготує тепер жіночі з'їзди на 1977 р., що відбудуться влітку в кожному стейті. До Стейтового Комітету

Пенсильвенії покликано інж. Лідію Даченко, голову Округної Управи Союзу України Америки. Перша зустріч Комітету відбулася 23-го листопада у Філадельфії.

БЕНКЕТ З НАГОДИ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Седар Гров, Н. Дж. — Координаційна Рада УККА стейту Нью Джерсі влаштує в суботу, 22-го січня 1977 р. о год. 1-й дня в містечку Седар Гров репрезентативний бенкет з нагоди Дня Незалежності. Билети в ціні 15 дол. від особи можна вже замовляти у Відділі УККА стейту Нью Джерсі, або телефоном на число (201) 227-2334.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОЮзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки і скорочувати надіслані матеріали, незалежно від мови. Матеріали повертаються тільки тоді, коли автор щодня це виразно зазначив, долучивши задрасовану конверт з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ВІЙСЬКО І ПОЛІТИКА

Мюнхен (П. Ф.). — Недавно стався подія, що викликала в пресі, в парламенті та в суспільстві Західної Німеччини широку дискусію. Старшини летунства, між ними найвищий командир Аерофлоту (совєтсько-польського поєдинання) генерал з польським іменем — Крупінський, улаштували товариську зустріч, на яку запросили відомого своєю відвагою летуна в Другій світовій війні — Руделя. Він пішався тим, що в останній війні літав коло 200 ворожих літаків — західних і східних. За те Рудель одержав від Гітлера найвищий нагородив.

Само собою зрозуміло, солдати армії в демократичній країні мають права такі, як і всі громадяни, і можуть виявляти свою прихильність чи неприхильність по своїй уподобі. Але з Руделем стався "лавак": цей летунський "рубак" і після катастрофи "Третього рейху" в 1945 році не змінив своїх поглядів. Він шанує "фюрера" та його політику завоювання і винищення інших народів. Рудель був на еміграції в Аргентині, а потім належає до "Імперської партії", котра прославляла діла "фюрера" і ганьбила вільний демократичний устрій Німечки й Федеративної Республіки. Коли б зустріч старшин летунства з Руделем відбулася б в приватному приміщенні, то це обійшлося б без уваги суспільства. Але Рудель запрошено до касарні і там його шанували як національного героя.

Міністр оборони Георг Лебер, літавши про що зустріч в касарні, звелів звільнити двох найстарших генералів, відповідальних за виступ Руделя в касарнях. Опозиція (християнські демократи) роблять закид міністрові соціал-ліберального уряду, що він поспішає з своїм рішенням. Лебер виготовив промову на що тому для оголошення в парламенті, але міністр несподівано занедужав і мусів бути негайно оперований. Як розвивається дискусія в парламенті на тему — "Рудель", незабаром довідаємося.

В даному разі кожного може інтересувати питання: взаємини війська і уряду в демократичній державі.

В старовину "ремесло" військо та політичне (урядове) було в руках однієї особи — монарха (князя, гетьмана), що часто стояв на чолі армії в походах: король Ян Собеський під Відемом 1683 р., Богдан Хмельницький, цар Петро I та король Карло XII під Полтавою, Наполеон I і Наполеон III і т. д. Згодом професію воєнну та урядово-політичну довелось поділити між військовими спеціалістами і званими політичними справами. Тому в демократичних державах створився такий порядок, що військо стало слуханим нарядом політики. Цей лад зовсім раціональний. Адже державна політика вимагає ширшого знання ніж військова спеціальність. Рідко бувають військові діячі одаровані також політичним хистом: Наполеон, де Голь. Військова диктатура часто кінчається нещастям для військових і для народу.

Німеччина пережила диктату

Марія Римська

ВОРОЖНЕЧА МІЖ ПЕКІНОМ І КРЕМЛЕМ

Тема: Нарід, а не зброяня рішають. Внутрішня слабкість Совєтського Союзу

Хоч як могутні їх зброяня, як далекоїдучі амбіції вельмож Кремля, китайці є переконані, що СССР — це велетень на глиняних ногах. В статті "Нарід, а не матеріальні засоби рішають" ("П. Р." за 8-ме жовтня ч. р., ч. 41), кореспондент Г'єнгуа, пригадуючи аферу летунів Біленка і Засімова, пише так: "Втеча тих двох летунів наводила серйозні думки. Ця втеча — це тільки останній епізод цілої серії інцидентів, що постійно повторюються у совєтських збройних силах. Розвиток подій упродовж років показує, що ті інциденти є виявом гострих суперечностей, що затроюють совєтську суспільність. Вони є виявом процесу неспокою і розкладу, що заінвагували з уваги на характер і ролю, яку відіграють у суспільстві збройні сили".

Крім справи Біленка і Засімова автор реєструє такі інциденти: "У листопаді 1975 збунтувалася залоза совєтського нішівника "Сторожевого", що озброєний нуклеарними стрільницями і є одним із наймодерніших кораблів совєтської флотії. Влада післала негайно літаків, що заінвагували на кораблі, щоб зліквідувати бунт. Як пише шведський часопис "Експрес", безсерйозною причиною бунту було заангажування СССР в Англії.

Французький щоденник "Фігаро" пише, що причиною бунту було глибоко закорінене невдоволення серед совєтських мілітарних з'єднань. Збройня інтервенція в Чехо-Словаччині у 1968 році залишила глибоку сказу на всіх збройних силах СССР. У листопаді 1972 р. був бунт на совєтським підводним човні у одному з норвезьких фьордів. Один вищий старшина і два нижчі були арештовані влітку 1969 року на нуклеарному підводному човні балтійської флотії. Їм закидали, що

туру уніформованих людей (партія Гітлера) і глорифікація слуг цього режиму викликає в суспільстві та в чужих країнах дуже неприємні спомини про війну, руйну, концентраційні табори, смерть мільйонів невинних людей.

Знаємо приклади, як в деяких демократичних країнах видатні воєня пробували втручатися до політичного уряду. У Франції за Першої світової війни (1914-1918) був конфлікт між прем'єром Жоржем Клемансо та маршалом Фошем. Клемансо відкинув претензії Фоша. В час Корейської війни генерал Мак Артур хотів ужити атомової зброї, щоб спинити натиск комуністів. Президент Труман не дозволив, і Мак Артур мусів відійти з команди армією.

В демократичній державі повнота влади має парламент, уряд чи президент, вибраний народним голосуванням. Військових командирів ніхто не вибирає: їх призначає і звільняє уряд. Отже відповідь за політику держави уряд, а не команди армії.

вони розповсюджували летючки, де оскаржувалось провідні верстви режиму в пригнобленні й експлуатації, та закидувалося їм великоросійський шовінізм. Вони теж мали протест проти збройної інтервенції у Чехо-Словаччині. Подібний бунт стався на нуклеарним підводним човні, що стояв у Ризі в 1969 році. Совєтські воєня дезертирували в часі інтервенції в Чехо-Словаччині. З тієї причини деякі частини совєтської армії були відіслані. В Україні, на Кавказі та у балтійських державах деякі мілітарні одиниці відмовлялись виконувати накази, що мали на меті здешувати опір місцевого населення".

"Совєтські ревізійністи — це зграя мілітаристів і прихильників теорії, що зброя рішає все. Збройні сили обернено у знаряддя фашистського режиму внутрі країни та агресивних акцій закордоном із метою добути гегемонію над шлім світом. Кремль ошалів на пункті зброєнь. Їх видатки на зброяня перевищують видатки ЗСА, а загальне число їх населення під зброєю є двічі більше, ніж ЗСА".

Автор закінчує статтю так: "Брежньєвська кліка стає нині тією самою дорогою, якою йшов Гітлер до своєї загибелі. Вони не можуть виховнутися з-під діяння того самого природного закону, що приніс загибель Троцького. Чи на совєтського солдата не зробили враження опір і вияви безмежної ненависті, з якими той солдат стрівся і далі зустрічається у Чехо-Словаччині, Польщі, підсовєтській Німеччині, Мадярині і других країнах? Як враження виніс той совєтський солдат, коли спитаний кричав: "Руські, йдіть домі!" Армія, яку вживається для агресії, експансії й опресії народів, ніколи не може втримати високого рівня моралі".

Тема: Експлуататорський характер режиму

На що тему стільки написали, що прямо годі переповісти. Зацілимо деякі викиди з коментаря Г'єнгуа в числі "Пекін Ревю" з 5-го листопада 1976 року, ч. 45:

"Розгукана агресивність і експансивність Кремля загострила фундаментальні суперечності совєтської соціал-імперіалістичної системи. Вдома конфлікт між купкою бюрократів-монополістів і працюючими у народомі всіх національностей розгорів до небувалих меж. Шалені зброяня та мілітаризація економіки поклали на населення тягар, що ламає їх хребет. Карколомний розріз мілітарної індустрії з жалюгідним наслідком і занедбаністю споживчої індустрії. Найгірше має справа у хлібозаготівлі". "Внутрішнє заборговування країни зросло до 34 мільярдів рублів. Разом із зовнішнім заборговуванням на 20 мільярдів доларів.

Совєтський Союз треба зарахувати до найбільш задовжених країн світу. Нарід терпить інфляцію, ріст ціни, безробіття. Біля 20 відсотків працівників для збереження і охорони могил і можливостей осягнення для них статусу — місця історичної пам'ятки чи заповідника. До активної допомоги в цьому напрямі незабаром також стали п-во Євгенія та Микола Сороки. І так створилася ініціативна група, яка не припиняє праці і досьогодні. Переговори з господарем поширювались і поглиблювались при кожній нагоді. В 1971 році було одержано згоду господаря землі на повну відбудову могил та прилюдного посвячення їх.

19-го вересня 1971 року були зроблені необхідні виміри могил, хрестів та огорожі і почалася праця над їх побудовою. Багато часу цієї праці присвятили: Іван Стодєць з сином Іваном, Петро Січка, Микола Сорока та панство Володимир і Анісія Шушило. Велике їм спасибі.

Коли сонце вже звернуло на захід, всі присутні знову зібралися біля увітчених могил, щоб вислухати вдячний молебень і від себе подякувати о. прот. Іванові Гончарову за його ініціативу і невтомні заходи для осягнення в цей день довершеного діла. Рівнож дякували всім, хто допомагали йому.

Ще раз подякувавши господарів і його рідні та друзі і попрощавшись з ними і між собою, всі гості автами вирушили в напрямку до Сан Франсіско повільною барвистою автокадою вздовж вузької гірської доріжки. Господарі ще довго стояли біля могил і прощали від'їжджаючих помахами рук. А з ними разом, повільно і тужно, гойдала вітами велика надмогиляна сосна. І не легко було збагнути: чи вона прощалася, чи запрошувала повернутись ще на якийсь час під її тіністі віти.

Листопад, 1976 року.

(Кінець)

Микола Галів

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД

Після прослухання панелістів з Українського Гарварду: д-ра Зенона Когута, д-ра Зака Діла (не-українець) і д-ра Любомира Гайди та модератора панеліста Адріана Сливського — панель відбулась 14-го листопада 1976 р. в Нью Йорку, — ще з більшим наголосом і то без найменшого "але", можна сказати: Український Гарвард вартий наших зусиль і всебічної підтримки. Слухаючи молодих панелістів, автор в душі собі подумав: це ростуть справжні подвижники української вільної науки, що виростають з середовища Українського Гарварду. Я свідомий того, що останнє речення може для деякого звучати, як парадна фраза, але то був учасником цього панелі, то напевно погодиться з тим, що якраз вона схоплює з відаг зміст і суть того, про що панелісти говорили; вони, які взяли на себе обов'язок нести у науковий вільний світ українську історичну правду.

Коли ми стояли тільки перед ідеєю створення українських катедр при Гарвардському університеті, що їх запропонував і подав для них точний план проф. Омелья Прицак, рівночасно сам вийшов до їх реалізації, то ми не знали, що з того вийде і як воно все укладеться. У нас було сильне переконання, що це добра ідея, яка варта підтримки. За її реалізацію взяли серйозно люди на чолі з проф. О. Прицаком. Таким чином довголітня праця — збирання фондів на українську катедру мгра Степана Хемича, Богдана Тарнавського і яру інших осіб, одержала нове оживлення і залом став дійсністю — та ще й до того в одному з найбільш престижних університетів в ЗСА. Перед постановами Гарварду було у нас багато невідомого, було сумніви... Сьогодні, коли вже ось-ось добігає перша декада українських студій в Гарвардському університеті, всі наші невідомі й сумніви розвіялись, бо перед нами є незаперечні і видимі, які можна підтвердити і поставити в число гарних осягів. Крім цього належить відмітити, що є також невідомі осяги, яких не можна схопити у числа, а це вплив Українського Гарварду, себто наших науковців на формування опінії в науково-політичному житті країни. Це також не абстрактні осяги. Того роду осяги ілюстрували панелісти. Вони мають можливість зустрічатися з своїми товаришами-науковцями не-українцями і дискутувати на різні теми, під час яких не одному відкриваються очі на різні проблеми, що стосуються історії Східної Європи. Можна сказати, що осяги, які має на своєму конті Український Гарвард, перейшли наші сподівання. Це значить, що наша ставка і підтримка створення українських катедр при Гарвардському університеті була правильною і повністю себе оправдала.

Вже сьогодні з певністю можна твердити, що Український Гарвард є одним з найбільш досягнень української спільноти в ЗСА. Він має своє неспроможне значення і тому заслуговує на дальшу ширшу підтримку. Це справді велика українська надбудова, яка не на словах, а на ділі буде допомагати у змаганні українського народу до волі і незалежності.

Хочеться на цьому місці звернути увагу на один важливий момент. Знаємо, що в останньому часі на деяких університетах ЗСА в Канаді утворені курси української мови, літератури чи історії. Дехто може несподівано, а дехто робить неправильні висновки, мовляв, ось без Українського Гарварду можемо мати українські катедри, і без вкладу наших грошей! Таке твердження шкідливе, бо воно не відповідає правді. Власне, панелісти підкресливали, що у великій мірі це заслуга Українського Гарварду, що відкривається по різних університетах курси української мови, бо українська одержала своє визнання в одному з найбільш престижних університетів. Все це може і так, але поруч того слід мати на увазі, що всі ці українські курси поклали завдяки різним заходам і завтра може їх не бути. Вони не мають забезпеченої тривалості. Тому їх не можна порівнювати, а в жадному випадку утотожнювати з Українським Гарвардом, який буде існувати, коли і ми минемося. Очевидно, що всі ці українські курси при університетах в ЗСА й Канаді є добрим і їх варто також підтримувати, але не перерішувати їх значення, бо вони не можуть заступити Українського Гарварду з його трьома українськими катедрами та Українським Науковим Інститутом, до здійснення якого нам всім треба причинитись фінансовою пожертвою.

Під час панелі було присмислено бачити перед собою панелістів і модератора українських науковців, які знають, про що говорять, що є запорукою розвитку й росту Українського Гарварду. Список українських науковців не кінчається на трьох панелістах, їх є значно більше. Правда, під час панелі було зрозумілий наголос на українську історію, себто її дослідження. Але можна б згадати вже відомі літературознавчі і літературного критика д-ра Грабова. Не можна тут поминути, не згадавши, д-ра Елвара Касиня, який завідує бібліотекою Українського Гарварду і є одним з краєзнавців бібліографії, а зокрема славістичної. Поруч того треба підкреслити, що Український Гарвард на протязі дуже короткого часу здобув собі добру бібліотечну славістичну, а в недалекому майбутньому вона буде напевно найкращою в ЗСА. Український Гарвард у своїй бібліотечній масі унікальний й вартісний праці, що є дуже важливим фактором у науково-дослідній праці. Це також добра запорука для наших українських науковців, які можуть вільно користуватись науковими джерелами.

Виступи панелістів були імпонуючі. Вони розказали ясно і просто, але і на рівні, про свої праці, для яких використовують джерельні матеріали. Вони стараються використовувати турецькі джерела, які дотепер у наших історичних працях мало використовувались. Треба сподіватись, що під тим оглядом вони "відграбують" багато цінного матеріалу для нашої історії.

Після їх виступів розпочалася жвава дискусія, як також багато осіб зголошували свої похвальної на Український Науковий Інститут Гарвардського університету (УНІГІУ). Українська громада повинна на ту шіль широкі відгукнутись. Сьогоднішня пожертва для Наукового Інституту принесе обильні плоди у майбутньому.

Вашингтон. — В середу, 1-го грудня, тут оприлюднено транскрипт розмови новообраного президента Джиммі Картера з членами Сенатської комісії для закордонних справ, яка відбулася ще минулого тижня і під час якої Картер затримав питання американських військових баз на турецькій території, справу Кипру та інші питання закордонної політики.

Картер сказав законодавцям, що американські військові бази в Туреччині, хоча і потрібні для безпеки вільного світу, і тому він прикладе всіх зусиль, щоб відносно між ЗСА і Туреччиною були якнайкращі. Він теж заявив, що військова флотія ЗСА мусить далі діяти в східній частині Середземного моря, бо це, із стратегічної точки зору, один із найважливіших об'єктів світу. Картер натяк-

Я. Горичіт

НА МОГИЛІ о. АГАНІЯ ГОНЧАРЕНКА

У 100-річчя українського поселення в Америці

(2)

З огляду на тривалу посуху і брак води та протипожежних устаткування в горах, кількість учасників з українського боку, на бажання господаря, не мусила перевищувати 15-20 осіб. В дійсності прибуло 18 осіб.

Після Богослуження прот. І. Гончарів оповів коротко про життя і діяльність о. Аганія Гончаренка та його заслуги перед українськими і іншими народами та висловив глибоку подяку господареві за його доброзичливість і зрозуміння ваги цих могил для всієї громади українських людей в цій країні та за його дозвіл відбудувати і посвятити їх.

Також подякував його родині та друзям за допомогу і сердечну гостинність, виявлену прибулим землякам спочило тут о. Аганія, як рівнож висловив глибоку подяку членам української громади, що словом і ділом спричинилися до зведення цього урочистого діла. По цьому прот. Іван поблагословив страву і запросив усіх присутніх до поминального обіду, не поминувши, звичайно, і професійного кіно-фотографа, який не тільки був свідком усього, що тут відбувалося, але й зафотографував на кольорову повнометражну стрічку перебіг всіх подій дня від початку до кінця.

Як завжди у таких випадках, українські господині подбали про те, що святково накріті столи не могли вмістити всіх привезених ними страв і напоїв. Це тим більше, що

вони не сподівалися такої гостинності з боку господарів і їх друзів.

По обіді та молитві, всі бажали пішли оглядати місце, де колись стояв будинок о. Аганія, та печеру-гроту, в якій він щоденно молився.

Доступ до печери, однак, не був легким і більшість жінок не могли її оглянути.

Ця обставина стала однією з найбільш підкреслюваних тем в процесі спогадів і обміну думками та враженнями, які розгорнулися після оглядин. Всі погоджувались з думкою о. Івана, що відновлення печери і уможливлення легкого і безпечного доступу до неї мусить стати одним з найважливіших завдань у плянуваннях майбутньої опіки над цими історичними місцями.

Як господарі так і гості були свідомі того, що молитви і квіти принесені на відбудовані могили в цей день не були початком, але завершенням, виконання певного періоду часу, протягом якого було зроблено відповідні осяги в наважних ближчих відносинах і порозумінні з господарем цих посілостей; одержано дозвіл і здійснювано регулярні відвідування могил і відправи над ними, що кінець-кінцем спричинилося до повної відбудови вже майже загублених в заростях могил.

Заходи в цьому напрямку почалися від часу переїзду до Сан Франсіско о. прот. І. Гончарова. З перших же днів він почав шукати стежок до цих могил.

Нав'язавши листовий і особистий зв'язок з Дж. Мейнке, прот. Іван уже в 1966 році в товаристві п. Ліді Гончарів та її дочки Олі відслужив перший поминальний молебень біля могил. Оля виконувала обов'язки і дяка і перекладачки. Після цього подібні молебні і просто відвідування набирали все регулярнішого рік-річного характеру. Разом з тим продовжувалась переписка з господарем землі про різні аспекти можливих у майбутньому кроків

У 200- і 100-річчя в Ірвінгтоні

Члени Церковної Ради пресвітеріанської церкви в Ірвінгтоні зі своїми дружинами. (Зліва): Володимир Багрія, Марія Багрія, Катерина Драган та Іван Драган.

Перша українська пресвітеріанська церква в Ірвінгтоні, Н. Дж., влаштувала в неділю, 7-го листопада ц. р. 200-річчя Америки і 100-річчя поселення українців у ЗСА. Рівнож вшановано двох заслужених членів Церковної Ради, а саме: Володимира Багрію і Івана Драгана.

Після відправи в церкві, о год. 1:30, всі присутні в церкві парафіяни і гості заіли за прикрашеними столами, що їх проготував Комітет.

Програму свята відкрив А. Ліснер, попросивши місцевого пастора МекКерола, щоб провів молитву. Церковний хор відспівав „Отче Наш“ і „Благослови“.

Після обіду хор виконав „Сонце заходить“, — слова Т. Шевченка, муз. Ю. Кириченка, мол. Колішній пастор Армстронг вголосив промову про нашу прибрану країну Америку та українське поселення, звертаючись до братів Драганів і Багрію з висловом подяки за їхню посвату і працю, яку вони віддають громаді.

Громада щиро вітала гурток Бандуристів під проводом п. Юркевича, які милом співом збагатили свято.

Відтак вручено плякати братам Багрію і Драганові за їхні служіння громаді і Богові.

Від Українсько-Американських Ветеранів склав привіт В. Боднар, а від УККА М. Чайківський. На закінчення свята промовляло ще багато братів і сестер і всі були дуже вдячними, що могли бути присутніми на такому рідкісному святі, де віддається пошана людям, які працюють для добра народу і Бога без ніякої винагороди. Опісля із зворушенням подякували брати Драган і Багрія всім присутнім і Комітетові за їх вшанування у такій приємній атмосфері щирих приятелів.

Всі відповіли багатолітнім і програму свята закінчив молитвою пастор МекКерол. Майже кожний на залі підходив до ювілянтів, і стискаючи їм руки — бажали кріпкого здоров'я.

Семен Чорномоз

ВОРОЖНЕЧА...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сять правдиве обличчя російського імперіалізму. Та тверда дійсність веде народи Третього світу до того, що вони бачать, що той їхній московський „приятель“ має мед на устах і ніж у руці, і є більш грізний і жорстокий, чим колишній західний імперіаліст. Щоб утримати їхню незалежність ті народи не мають іншої альтернативи, як показати совєтським імперіалістам, що вони (совєти) — зграя гіпокрітів, та протиставити їхній агресії усіма силами“.

Ми старалися у дуже сконденсованій формі подати зразки голосів китайської преси по темах як вони дивляться на Москву, як розцінюють совєтські інтенції і дії, та вказати на глибину прірви, що існує між ними „соціалістичними побратимами“. З голосів тієї преси, що є виразником політичної лінії режиму, виходить ясно, що після смерті Мао ніщо не змінилось у відносинах між Китаєм і СССР, та що є дуже і дуже неправдоподібним, що якась поправа відносин між ними могла б заіснувати.

Нам дає це деякі перспективи на краще. Коли Західний світ трактує СССР, як звичайну собі державу і партнера у міждержавному спілкуванні, єдиний Китай горлає на весь світ про кремлівський імперіалізм і де-

маскує його безпощадно. А голос їх досить сильний, бо це голос більш чим 800-мільйонного народу, що досі не виявив якихось імперіалістичних намірів, хоче жити в кордонах своєї держави та відкинути від себе ідеї, чим колишній західний імперіаліст. Щоб утримати їхню незалежність ті народи не мають іншої альтернативи, як показати совєтським імперіалістам, що вони (совєти) — зграя гіпокрітів, та протиставити їхній агресії усіма силами“.

Великий знавець політики Далекого Сходу сен Менсфілд недавно закликав американський уряд визнати пекінський режим і це правильний підхід, бо, як показує хід подій, загроза московської гегемонії над широким світом є дуже серйозною, а Китай є єдиним природним союзником Заходу, що може відвернути ту загрозу від широго Заходу.

Нам треба дивитися на Китай не як на „комуністичну країну“, а на країну, що іде в авангарді оборони власних національних інтересів і інтересів інших народів перед зазіханнями шовіністичної імперіалістичної Москви.

Концерт українського скрипаля в Гарварді на ФКУ

Дня 5-го грудня ц. р. о год. 3-ій по полудні в Сендерс Голлі в Гарвардському університеті, скрипаль Євген Гратович і піаніст Режі Веуа дадуть концерт, прибуток з якого призначений на Фонд українських катедр у Гарвардському університеті.

У програмі передбачається соната на скрипку і фортепіано г. мінор, опус 20, Артура Фута, випусника Гарвардського університету, соната українського композитора Бориса Лятошинського та польонез на скрипку і фортепіано польського композитора Генрика Венявського. Програму запише на плівку фірма „Оріон“ із Лос-Анджелеса.

Євген Гратович уперше здобув загальнодержавне визнання і професійне схвалення, коли у віці 16-ти років його запрошено, як соліста до Філадельфійської симфонічної оркестри. Народжений на Україні, він дістав першу музичну освіту в Німеччині. Прибувши до ЗСА

в 1950 р., він продовжував скрипальське навчання в таких славних мистецтв, як Р. Бронштейн і Р. Тогенберг. Здобув тоді високі нагороди на чільних музичних конкурсах. Одержавши стипендію на Фулбрайта, Євген Гратович провів рік у Німеччині, навчаючись у першого європейського скрипаля і вчителя М. Ростала. У Німеччині він виступав активно, як соліст і виконавець у камерних ансамблях. У 1964 році об'їхав Південну Америку як соліст симфонічної оркестри Іллінойського університету. Виступав солістом у провідних американських оркестрах і давав концерти в головних містах ЗСА і Європи. Під час свого європейського туру в 1974 р. дав успішні концерти в Лондоні і Амстердамі. Його також запрошено грати в Королівській Академії музики і в Американському посольстві в Лондоні.

У 1974 р. Я. Гайфец прийняв його на свій славний віртуозний курс у Лос-Анджелесі. Тепер Є. Гратович живе в Сан-Франціско, де викладає історію музики у Стейтовому університеті і влаштував музичні виступи для тамошньої української громади. Його сестра Наталія є докторанткою при Українському науковому інституті Гарвардського університету.

Б. С. і Н. Г.

ВІДДІЛ УККА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ду. Цим репрезентантом є мр Іван Скокчиляс.

Делегати з Філадельфії брали активну участь у різних комісіях Конгресу і своїм вкладом праці намагалися сприяти до успіху Конгресу. Були вони й допоміжними для Президії на самій залі засідань Конгресу, зокрема пані мр Оксана Генгалло, мр Улія Мазуркевич, Стефанія Савчак і Петро Генгалло, інж. Михайло Ніч, мр Володимир Яцив, Володимир Казанівський, Микола Вацаря й Володимир Позванюк. Інж. Михайло Ніч працював у Номінаційній Комісії, д-р Микола Ценко в Фінансовій комісії, проф. д-р Петро Стерчо в Статутній комісії працював перед самим Конгресом а інші делегати діяли в різних інших комісіях Конгресу. До Контрольної комісії були обрані д-р Іван Скальчук й інж. Михайло Ніч, а до Громадського Суду д-р Микола Ценко — всі з Філадельфії.

Висловлено думку, що за багато часу присвячено було структурально — статутним справам у дискусії, що не залишило достатньо часу для обговорення висвєд і пропозицій, опрацьованих комісіями Конгресу. Було б дуже побажанням, щоб делегати в майбутньому більше концентрували над програмою майбутньої діяльності системи УККА в черговій каденції.

Не зважаючи на велике навантаження підготовкою до Конгресу Українців в Америці, Відділ УККА у Філадельфії продовжував співпрацювати з Громадським Комітетом для відзначення 200-річчя незалежності Америки і 100-річчя українського поселення й в останні місяці вже влаштовував ряд актуальних імпрез. Насамперед, українське громадянство з великим смутком масово відправило в останню путь Митрополита Амвросія Сенишина, ЦСВВ, померлого в дні 11-го вересня 1976. В похоронній Богослуження громадяни взяли масову участь у четвер, 16-го вересня 1976 р., разом із українськими католицькими й православними архипастирями й священством.

Виконуючи сумлінно всі постанови Секретаріату СКВУ та доручення Централі УККА, не зважаючи на близькість Конгресу, Відділ УККА влаштував соборну маніфестацію в обідню віри й Церкви в Україні з активною участю представників трьох віток українських християн. На маніфестації в неділю, 3 жовтня 1976 р., промови вголосили: митроф. протоієрей Степан Біляк, парох православного собору св. Воло-

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ НШОСЮЗУ!

34 Купрін УНЮ-ок ім. 500 Героїв із Кінгіру в СІРАКЮЗАХ-ЮТІЦІ

РІЗДВЯНИЙ ЯРМАРОК у дві неділі грудня: 12 і 19-го год. 8-1 і 3-5 по пол. в церковній залі 104 Вільбур Авеню.

Можна набуті: книжки, вишивки, байбараки, кераміку, іграшки, святкові карти, свіче печиво і т. п. Зокрема вибір емілі арт. Шонк-Фусича.

Відвідайте цей ярмарок усе Громадянство запрошує КУПІТИ ПРОВІД

Увага! Повідомляємо Українське Громадянство, Увага! що незабаром вийде з друку книжка Івана Мартинюка про село ЦЕНІВ ТА ЙОГО ОКОЛИЦІ

У БЕРЕЖАНСЬКОМУ ПОВІТІ Понад 600 сторінок — а не, як було раніш сказано 460 сторінок. Книжка у твердій полотної обкладинці із золотом-друком. В книжці подано широкий огляд історії, побуту і звичаїв, які прлякли українське село в Галичині, протягом довгих століть. Книжка ілюстрована сільсько-господарським знаряддям та історичними пам'ятками.

Для передплатників до 1-го січня 1977 р. 18.00 дол. Після 1-го січня в книжарнях буде не менше 20.00 дол. Передплату і пожертви просимо висилати до —

Кредитова Кооператива „Самопоміч“ 108 Друга Авеню, Нью-Йорк, Н. Й.

Число копій — 7269

Всі пожертви будуть опубліковані у книжці.

Український Православний День

Філадельфійський Деканат УПЦ у ЗСА, що у своєму складі налічує 12 українських православних парафій постійно провадить різноманітну церковну, парафіальну і національну працю.

У той же час деканат дбав і про цілу Українську Православну Церкву в ЗСА. Наприклад, у цьому році деканат вирішив морально і матеріально підтримати свою Українську Православну Духовну Семінарію св. Софії, що міститься в Центральному Осередку нашої церкви в Савт Бавнд Бруку, Нью Джерсі. Як відомо, Семінарія у цьому році почала другий академічний рік своєї важливої і відповідальної праці вихованням і навчанням майбутніх виско освічених священників нашої УПЦ.

Деканат організував і провів 31-го жовтня ц. р. Деканальний Український Православний День, що відбувся в приміщенні церковної зали української православної катедрі св. Володимира у Філадельфії.

Св. Літургію служив настоятель катедрі о. протоієрей Степан Біляк у співслуженні о. прот. Франка Ісочина, декана Семінарії св. Софії. Студенти богослов'я були також присутніми.

О год. 2-ій по полудні в цей день катедральна церква заповнилась вірними з усіх парафій деканату.

Духовенство відслужило Соборний Молебень, співав катедральний хор під управою прот. Петра Куриленка; відтак всі заішли до великої церковної зали, яка була щиро заповнена. Зразу розпочалась мистецька програма, якою керував декан нашого деканату о. протоієрей Стахій Шадницький.

Декан о. Степан Біляк запросив присутніх спожити українські страви, що їх приготували Сестрицтва Деканату.

По закінченні мистецької програми молодь почала танцювати під звуки музики — оркестри „Північна Зірка“. Цей деканальний Православний день приніс для потреб Духовної Семінарії чистого прибутку одну тисячу доларів, а решта залишилась на Пенсійний Фонд Духовенства.

о. протоієрей Стахій Шадницький

Ділимось сумною вісткою з Рідними, Приїжджими і Знайомими, що у середу, 1-го грудня 1976 року підійшла у Вілнест, несподівано, на 69-му році життя, панна Надборожа

ДРУЖИНА, МАМА ТА БАБУНІ

БЛ. П.

ОЛЕНА ПІКІШ

ПАНАХИДА відбудеться у п'ятницю, 3-го грудня 1976 р. о год. 8-ій веч. у похоронному закладі Насеління при 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН у суботу, 4-го грудня 1976 р. о год. 9-ій ранку з православної катедрі св. Володимира, 6740 N. 5th Street, Philadelphia, Pa., а зідси на цвинтар.

У глибокому смутку: чоловік — МИКОЛА син — ВЛАСЛАВ з дружиною донька — РІТА з чоловіком та внуки — ОЛЕГ, АНДРІЙ і МАРКО

Замість квітків на свічку могли

по спільній пам'яті Дорогого

Д-ра Дмитра Ткачука

складася по 25.00 доларів

на Рідну Школу в Детройті.

Д-р Микола й Ірина ГНАТЧУК

Д-р Тарас і Меліта ГНАТЧУК

Замість квітків на свічку

БЛ. П. НАДІІ з ПЕТРИКІВ ОНИШКЕВИЧ

на фонд „Церква в Потребі“

зложили 25.00 доларів

Інж. Орест і Марія ГЛАДКІ

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

У глибокому смутку повідомляємо Близьких і Знайомих, що 11-го листопада 1976 року в Празі (Чехословаччина), на 90-му році життя, упокоївся в Богі

БЛ. П. ІНЖ. ОЛЕКСАНДЕР ЯРОШЕВСЬКИЙ

нар. в Придніз'я на Полтавщині, старшина Армії УНР і учасник Визвольних Змагань за волю України.

ВІЧНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Друзі!

Субота, 12-го лютого 1977 року
Готель Pierre — New York, N.Y.

5th Avenue at 61st Street Оркестра „ТЕМПО“

БАЛЬ ЛІКАРІВ ТА ІНЖЕНЕРІВ

З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Зголошення дебютанток приймають до 15-го СІЧНЯ 1977 р.:

п. Віра Кушнір
28 Ritchie Drive
Yonkers, N.Y. 10705
Тел. (914) 423-1895

п. Оксана Базилевська
108-52 53rd Avenue
Corona, N.Y. 11368
Тел. (212) 592-6109

Доповідь про командира УПА — Захід

У суботу, 23-го жовтня ц. р. в Нью-Йорку, в Українському Інституті Америки, заходом Нью-Йоркського Відділу Товариства Українських Інженерів Америки — інж. Богдан Мах вигословив доповідь про дії УПА під час і після 2-ої світової війни, зокрема навігуючи постать і ролі героїчного Командира УПА-Захід Сидора Шелеста.

Програму вечора відкрив голова Метрополітального Відділу ТУІА інж. О. Гришай, який привітавши присутніх передав провід вечора координаторові інж. Базилевському, який з черги представив доповідача інж. Богдана Маха з Нью-Джерсі, одного з бойових старшин УПА і визначного професіоналіста, який займає керівні становища в американській індустрії.

Зібрані на вечорі мали нагоду вперше почути впорядковану доповідь на тему дії УПА, опрацьовану солідно на основі фактів і історичних мемуарів українських, польських і советських.

Армія УПА, яка в 1944 році вийшла до сили 50.000 бійців і командирів, була поділена територіально на чотири групи: Західну, Волинсько-польську, південну і північно-східну, яка сягала аж по Київ.

Організаційним мотором тієї унікальної української армії був командир УПА-Захід Сидір Шелест, довготілий член ОУН і професійно вишкolenий старшина польської армії. Він перевернув реорганізацію УПА зі стану напівконтрольованих повстанських загонів у регулярну армію зі старшинським і підстаршинським складом, організував дві старшинські школи: Волинську і Карпатську, які випустили значну кількість бойових старшин.

Після битви під Бродами в

Володимир Богачевський

Небуденна виставка

Небагато сьогодні залишилося українських мистців-візантиністів. Їх можна б перелічити на пальцях однієї руки. Невдадено до них дійшов Рем Багаутдінов, українськомистець татарського походження, який недавно прибув до Америки. Його треба привітати серед нас, як помітну появу на українському мистецькому горизонті.

Рем Багаутдінов від дитинства жив в Україні. Його професорами в Київському Інституті Мистецтва були такі знамі мистецтва, як Тетяна Яворська і Карло Трохименко. Займався графікою і монументальним мистецтвом, спеціальною реліфною з бетоні і металю. Тепер у цій країні він продовжує візантійську традицію, яку відродили у нас такі мистці, як Сосенко і Бойчук, а яка сягає 1000 років у глибину віків, до княжих часів.

На його виставці, що відбулася в листопаді ц. р. у галерії УЛМКлубу в Нью-Йорку, можна було бачити 47 картин, з яких половина це релієфи (плоскорізьби), виконані в ковнометалі і оправлені в рами. Решта це графічні роботи в техніках шовкографії, акварелі і акрилу.

Історичний стиль звичайно лишає мало місця для оригінальності мистця, бо різні можливості такого стилю вже знай і випробувані протягом віків. Цю трудність

Любомир Кузьма

Лещетарські змагання УСАКА-у відбудуться у Грік Пік

Сиракузи, Н. Й. (між). — У суботу і неділю, 29-го і 30-го січня 1977 р. на лещетарських теренах Грік Пік у Вирджиллі, Н. Й. при мікстейтові автошляху 81, між містами Бінгемтон і Сиракузи, біля міста Кортланд відбудуться Лещетарські змагання Української Спортової Централі Америки й Канади на 1977 р.

Як і минулими роками, в суботу відбудеться крутобій і великий крутобій, увечері прийняття, проголошення вислідів, роздача нагород і товариська зустріч. Наступного дня — в неділю, плоский біг, після чого роздача нагород за цю конкуренцію. Змагання заплановані в категоріях дівчат і хлопців, юначок і юнаків; жінок і чоловіків.

Нічліги на п'ятницю і суботу, 29-го і 30-го січня 1977 р. можна завоювати особисто в Голдів Інн у Кортланді, Н. Й. з зазначенням „Юк-

У Ровд Айленді відбувся Український День

Губернатор Філіп В. Ноел вручає голові Відділу УККА Дмитрові Ясінчукові прокламацію в присутності представників українських організацій стейту Ровд Айленд, разом з о. митратом і деканом Віталієм Коваленком.

Дня 12-го листопада ц. р. губернатор стейту Ровд Айленд Філіп В. Ноел проголосив прокламацію 13-го листопада ц. р. Українським Днем для відзначення 200-ліття Америки та 100-ліття українського поселення в цій країні волі.

Український День — Фестиваль відбувся в суботу 13-го листопада ц. р. від 10 год. ранку до 10 год. вечора у Варвіку Мол. Варвік Мол. цосується відвідує 60 тисяч людей. Офіційно Український День відкрив д-р Патрик Т. Конлей — голова Стейтського комітету. Д-р Конлей прочитав Декларацію губернатора і багатотисячна маса народу проспівала американський гімн, а українці проспівали „Ще не вмерла України...“ Губернаторський гвардійський легіон строю маршем, в однострої, з прапором Стейту і з оркестром, привітав відкриття Українського Дня. З довшою прямою виступили конгресмен Фернанд Ст. Жермен, сказавши дещо по українському і навіть співаючи пісню, яку його навчив Сабуля. Коротке слово привітав суддя Орест Чагарія.

Кропітка праця Комітету увінчалася повним успіхом. Багатотисячна маса народу відвідувачів була захоплена експонатами нашого високого мистецтва, яке сягає в сиву глибину історії — Св. Софія з 11-го століття, церковної архітектури, літератури, народної творчості, різьби, писане акці, до речі, демонструвалося на місці, вишивок, гуцульських виробів, килимів, малювання нашого „Свяченого“ та „Святої Вечері“.

Комітет видрукував кілька тисяч памфлетів, з яких різноманітні відвідувачі довідалися, що Україна це не Росія і не Польща. Люди все бачене подивилися і висловлювали своє захоплення.

Мистецький ансамбль: „Сопілка“ з Філадельфії і хор „Бандура“ з Вунсакету, „Веселка“ — музично-танцювальний ансамбль з Нью-Гейвену, танцювальна група дівчат з Провіденсу та „Бандурист“ із Рочестеру глибоко захоплювали людей. Управитель Варвіку Мол сказав, що зі всіх інших національних груп, які мали свої дії і відзначали 200-річчя Америки, наш день був найвизначнішим.

Е. К.

ПРИМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ“

Адміністрація „СВОБОДИ“ повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГолоШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту ...	\$ 4.00
1 цаль через 2 шпальти ...	6.00
1 цаль через 2 шпальти ...	10.00
3 цалі через 2 шпальти ...	15.00
4 цалі через 2 шпальти ...	20.00
5 цалів через 2 шпальти ...	25.00
6 цалів через 2 шпальти ...	30.00

Та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдаліших закутках світу, куди навіряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИМАЄТЬСЯ

за новим стилем до 15-го ГРУДНЯ 1976 року за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1976 року

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надійшли свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

„Svoboda“

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

ВИПРОДАЖ КОМПЛЕТИ НА КАВУ

Німецька порцеляна з українським взором на 6 осіб — \$50.00.

DELTO CO.

Roman Iwanucki

136 First Avenue New York, N.Y. 10004
Bet. 8th and 9th Sts. Tel.: (212) 228-2266

Конференція Українського Золотого Хреста в Чикаго

Річні З'їзди і Конференції, це американський звичай, який перейняли і наші організації з тією різницею, що американці на таких З'їздах присвячують більше часу на розваги ніж на всякого роду звіти і наради, а в нас якраз навпаки. В нас дуже мало часу лишається на розваги, бо завжди накопичується стільки справ, що годі навіть думати про щось інше.

У такому діловому дусі відбулася і наша Річна Конференція УЗХ у Чикаго 23-го і 24-го жовтня 1976 р. в приміщеннях Шератон готелю.

Делегати поприїжджали з різних сторін Америки і цікаво було спостерігати, як вони сердечно вітаються, як раді зустрітись зі собою бодай хоча на два дні, які вправді і присвячені конференції, то все ж таки можна знайти хвилину за обідом чи ввечері й розказати свої новини.

В суботу вранці після реєстрації делегаток почалася Конференція. Зі звіту голови Марії Квітковської ми дізналися, які ділянки праці були пророблені, які зроблено зв'язки з чужими організаціями, скільки різного роду проблем і відповідальностей тягнеться над нашою організацією, скільки зроблено, а скільки ще треба зробити обов'язково ще в цьому році.

Описали слухавши звіти окремих Комітетів, спеціальних фондів, зокрема кожна делегатка подавала привітання і звіт від свого Відділу. В дискусійній тоді делегатки

радо поділяли свої досвід, свої спостереження, оповідали про успіхи й недотримання та подавали різні проєкти як організувати працю краще в наступному році. Ділялися з боку, насувалося питання: Яку заплату мають ті жінки за ту муравлину працю, яку вони проводять не рік, не два, а 45 років, бо деякі членкині-засновниці були між нами присутні на Конференції. Може декому зрозуміла така посивіла тих срібноволосих жінок, які все життя були заняті різними збірками на допомогу й видавничі цілі, завжди маючи на увазі доброго когось хто є в потребі. Скільки зроблено піяніків, скільки різних вигравок, скільки пакунків вилано потрєбувати за збірні гроші, все це заслуга наших віддільних членок УЗХ, яким належить глибоке признання і пошана.

Після полудневої сесії увечері, в суботу відбувся ювілейний бенкет, який відкривала голова місцевого відділу УЗХ п-і Верес, передаючи провід бенкету Анні Кузик, яка дуже вміло виконала своє завдання. Із замінних точок на бенкеті була передана грамота УЗХ для нині покійного проф. Грановського, великого приятеля й співзасновника нашої організації. Грамоту доручено голові нашого відділу в Міннесоті Міці Янович-Реймонд. Звеличала наш бенкет своєю присутністю представниця великої американської організації, а саме голова на Стейт Ілліной Джене Рал

Федерейшен Вуменс Клуб п-і Міллер. Привітальну телеграму для УЗХ отримано від президента Америки Джералда Форда, а від губернатора Стейту Ілліной прочитано прокламацію 23-го і 24-го жовтня днями УЗХ. Усі ми були горді за такі уваги та вдячні організаторам Відділу УЗХ в Чикаго, що докладно дуже багато старань до успішного організування нашого Ювілейного бенкету.

У мистецькій частині виступила наша членка, відома поетеса Ганна Чернів, розвесаляючи присутніх своєю гуморескою та оркестра лікарів і тріо „Пісня“, створивши дійсно душевну насолоду.

3-ю неділю вранці ми знову продовжували нашу Конференцію, яка затягулася аж до полудня. Тоді, як звичайно, делегатки починали прощатися. Тепле стиснення рук та щирі обійми заперили нам дальший рік успішної праці для тих, які чекають на нашу допомогу.

В. Мушинська

For Rent

APARTMENT for RENT 3 ROOM APARTMENT near school & transportation. Richmond Hill, N.Y. Call super (212) VI 7-8357

2 модерні ПОМЕШКАННЯ НА БИНАЙМ По 3 кімнати кожне, на 1 і 4 поверсі. Tel. (212) CA 8-7326

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 11-го ГРУДНЯ 1976 р.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Місячні збори В-ва св. Ів. Хрестителя 270 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі. На порядку: звіти — фінансові, організаційні, збірники чл. вкладок та інші важкі справи. — А. Струк, предс. — Р. Полк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ГРУДНЯ 1976 р.

ГЕМТРЕМК, Мінн. Річні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд. о 2-й год. по пол. в Укр. Дем. Клубі при 2376 Гріллік вул. На порядку: звіти за минулий рік та вибір нової Управи на 1977. — М. Борисевич, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ГРУДНЯ 1976 р.

СТЕФОРД, Конн. Річні збори Б-ва св. Арх. Михаїла 350 Відд. о год. 2-й по пол. в парафіяльній домі при 14 Госп вул. На порядку: звіти Управи, К. Комісії та вибір нової Управи на 1977 р. В неділю рано буде відправлена Панахида за померлих Членів Відділу по Співаній Сл. Вожій в церкві св. Володимира. — Гр. Слобода, предс. — Я. Горбачевський, касир. Т. Фініа, секр.

Український Народний Союз

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC. P.O. Box 76 — 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

ПАНОВЕ: Прошу вислати інформації про забезпечення: Ім'я і прізвище _____ Адреса _____ Місто _____ Стейт _____ Зип код _____ МОЯ ДАТА НАРОДЖЕННЯ: _____ день _____ місяць _____ рік _____

ТАРЗАН, Ч. 7665. Знову мовчазна пустеля

Іржава і сумна пустеля, яку ще кілька хвилин тому наповняли звуки пострілів, раптом знову стає мовчазною... Тарзан вдячно усміхається, коли гладить металеву кулію... Тоді, коли він повертається в бік отвору, його зір зупиняється на моторошному видовищі...